

Nr 311.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare bidrag till uppförande av brandtorn m. m.; given Stockholms slott den 17 oktober 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 oktober 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför efter gemensam beredning med cheferna för försvars-, social-, kommunikations- och finansdepartementen:

Genom beslut av 1940 års lagtima riksdag (prop. nr 218; r. skr. nr 282) anvisades å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln dels till Skogsvård m. m.: Bidrag till uppförande av brandtorn m. m. ett reservationsanslag av 150,000 kronor, dels ock till Skogsvård m. m.: Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet ett reservationsanslag å likaledes 150,000 kronor. Från det förra anslaget ha bestritts kostnader för uppförande av brandtorn och utsiktspunkter, från det senare anslaget ha anvisats medel till avlönande av länsbrandchefer och ersättning till dessas resekostnader ävensom till gäldande av kostnader för kurser och övningar för skogsbrandbefälet samt för uppläggande av statliga förråd av eldsläckningsmateriel. Vid 1940 års urtima riksdag anvisades därefter

å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 under nionde huvudtiteln *dels* för sistnämnda ändamål (prop. nr 1 bil. 7, p. 3; r. skr. nr 15) ytterligare ett reservationsanslag av 50,000 kronor, *dels* under anslagstiteln Bidrag till uppförande av brandtorn m. m. (prop. nr 62; r. skr. nr 82) ett reservationsanslag av 250,000 kronor, *dels ock* till Skogsvård m. m.: Ytterligare medel för främjande av skogsbrandskyddet (prop. nr 62; r. skr. nr 82) ett reservationsanslag av 785,000 kronor. Av sistnämnda anslag beräknades 50,000 kronor skola användas till inköp av brandsprutor, 650,000 kronor till inköp av tyngre eldsläckningsmateriel, 60,000 kronor till avlönings- och resekostnadsersättning åt länsbrandchefer samt 25,000 kronor till kurser och övningar inom skogsbrandskyddet.

Av vad sålunda anförts framgår, att medelsanvisning hittills skett med 400,000 kronor till bidrag till uppförande av brandtorn m. m. och med 650,000 kronor till inköp av för skogseldsläckning lämpad tyngre eldsläckningsmateriel.

Enligt beslut av innevarande års riksdag (prop. nr 198; r. skr. nr 294) har till Skogsvård m. m.: Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet för budgetåret 1941/42 under nionde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 150,000 kronor, avsett till bestridande av kostnader för bevakning och underhåll av skogsbrandtorn ävensom för läns- och distriktskogsbrandchefers löner och resor samt för kurser och övningar med skogseldsläckningspersonal.

I skrivelse den 15 september 1941 har *luftskyddsinspektionen* hemställt, att å tilläggsstat till budgetåret 1941/42 måtte anvisas *dels* till Skogsvård m. m.: Bidrag till uppförande av brandtorn m. m. ett anslag av 510,000 kronor, *dels ock* till Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet ett anslag av 760,000 kronor. Sistnämnda anslag har avsetts skola användas till inköp av tyngre eldsläckningsmateriel, nämligen 100 motorsprutor jämte tillbehör. Över framställningen hava infordrade utlåtanden avgivits den 27 september 1941 av statskontoret och den 4 oktober 1941 av skogsstyrelsen.

Luftskyddsinspektionen har i sin skrivelse upplyst, att de till bidrag till uppförande av brandtorn m. m. anvisade medlen med ledning av från de olika länsstyrelserna inhämtade uppgifter angående under år 1940 företagen och under 1941 pågående utbyggnad av brandtornsnätet fördelats på de olika byggnadsområdena sålunda.

L ä n	Antal torn	Kostnad kronor	
Norrbottnens.....	8	45,000	
Västerbottnens.....	12	83,000	
Jämtlands.....	7	36,000	
Västernorrlands.....	7	32,000	
Gävleborgs.....	—	20,000	
Kopparbergs.....	6	40,000	256,000
Svealand förutom Kopparbergs län.....	21	51,500	
Götaland.....	25	87,500	139,000
Reserverade medel.....			5,000
		Summa kronor	400,000.

Rörande behovet av ytterligare medelsanvisning för uppförande av brandtorn m. m. har luftskyddsinspektionen anfört i huvudsak följande.

Sedan inspektionen under vinterhalvåret 1940/41 erhållit uppgifter från länsstyrelserna angående föreliggande behov av brandtorn har inspektionen i samråd med skogsbrandskyddskommitténs sakkunniga (ang. nämnda kommitté, se prop. nr 62 till 1940 års urtima riksdag) reviderat en av kommittén uppgjord plan över brandtornen, den s. k. riksplanen, omfattande hela norra och mellersta samt vissa delar av södra Sverige. I samband med revisionen har denna plan utvidgats till att omfatta hela riket. Inspektionen har slutligen underställt länsstyrelserna den sålunda reviderade planen.

För utbyggandet av brandtornen i huvudsaklig överensstämmelse med riksplanen i dess nuvarande utformning erfordras för uppförande av ett antal planerade brandtorn ytterligare medel till följande belopp.

L ä n	Antal torn	Beräknad kostnad kronor	
I. Norrbottens	3	25,000	
Västerbottens	6	50,000	
Jämtlands	5	32,000	
Västernorrlands	5	30,000	
Gävleborgs	5	30,000	
Kopparbergs	8	50,000	217,000
II. Svealand förutom Kopparbergs län	17	115,000	
Götaland	42	178,000	293,000
			Summa kronor 510,000.

De för byggnadsområdena angivna kostnadsbeloppen omfatta — förutom kostnaderna för dessa planerade torn — även vissa kostnader för redan uppförda, i riksplanen ingående torn, vilka i ett flertal fall måste utrustas med bland annat telefonanläggning, kartor, kikare, pejlingsinstrument och vaktbostäder. I kostnaderna inberäknas även eventuella kostnader för marklösen. Då länsstyrelserna i en del fall icke varit i stånd att angiva den erforderliga höjden å planerade brandtorn, har inspektionen vid beräkandet av kostnaden utgått från kostnaden för ett 12 å 16 meter högt torn jämte vaktbostad. Därest lägre tornhöjd är tillfyllest, bliva kostnaderna reducerade.

I sina kostnadsuppgifter har inspektionen räknat med att samtliga brandtorn uppföras av järn. De byggnadsmateriel som kunna användas för tornkonstruktionerna, äro kärnrik furu, bestruket med lämpligt impregneringsämne, samt tryckimpregnerat trävirke, järn eller betong. Tryckimpregnerat virke användes företrädesvis såsom material till tornstolparna medan övriga konstruktionsdelar utföras av med impregneringsämne bestruket virke.

Erfarenheterna utvisa, att livslängden hos torn av kärnrik och vid upprepede tillfällen bestruket virke uppgår till 10—20 år. Tryckimpregnerade stolpar torde, enligt vad inspektionen inhämtat från vattenfallsstyrelsen, hava en livslängd av i genomsnitt 35 år, medan däremot övriga träpartier av tornen i regel icke kunna beräknas hålla mer än högst 20 år. Av redan befintliga brandtorn av trä finnas visserligen en del, som äro fullt användbara ännu efter 20 år, men ifrågakvarande torn äro helt inbyggda, vilket konstruktions sätt i förevarande fall är olämpligt med hänsyn till lättheten att upptäcka tornen från luften. Av sistnämnda orsak uppföras i Finland såväl luftbevakningstornen som brandtornen allmänt i form av smäckra fackverkskonstruktioner, vilka icke åstadkomma någon nämnvärd slagskugga och dessutom äro lätta att maskera. En ytterligare omständighet, som man numera måste

taga hänsyn till när det gäller träkonstruktioner, är att stor brist på lämpliga impregneringsämnen råder i landet.

Vad järnkonstruktioner beträffar är livslängden helt beroende på underhållet. Under förutsättning av ett fullgott sådant blir livslängden praktiskt taget obegränsad. Endast inom de delar av västkustlänen, som äro belägna närmast havet, äro möjligheterna att effektivt underhålla järnkonstruktionerna begränsade på grund av klimatets inverkan på korrosionskydden. Då kostnadsskillnaden mellan brandtorn av trä och brandtorn av järn icke är större än att denna uppväges av järntornens längre livslängd, förordar inspektionen i samråd med bland annat vattenfallsstyrelsen järntorn såsom de ur ekonomisk och luftskyddsteknisk synpunkt mest förmånliga. Anläggningskostnaderna för ett järntorn av 12 meters höjd belöpa sig till 4,500 kronor, medan motsvarande kostnader för en oimpregnerad träkonstruktion av samma höjd uppgå till lägst 5,000 kronor. För en tryckimpregnerad träkonstruktion bliva anläggningskostnaderna omkring 4,000 kronor. Beträffande slutligen användandet av betong vid uppförande av brandtornen är detta byggnadssätt möjligt allenast i sådana fall, där korta och lättframkomliga transportvägar för cement, sand och vatten finnas till de utsedda tornplatserna. Företagna undersökningar ha givit vid handen, att dylika transportvägar så gott som allmänt saknas. På grund av här ovan angivna omständigheter förordar inspektionen, att brandtornen i allmänhet uppföras i form av järnkonstruktion. Inspektionen förutsätter emellertid, att under vissa förhållanden brandtorn av trä få uppföras.

Beträffande användningen av de medel, vilka hittills anvisats för tyngre eldsläckningsmateriel, har luftskyddsinspektionen anfört följande.

Antalet inköpta och inom de olika länen utdelade motorsprutor jämte tillbehör framgår av denna tablå.

L ä n	Antal sprut- aggregat	L ä n	Antal sprut- aggregat
			Trpt 32
Stockholms	4	Göteborgs och Bohus	3
Uppsala	3	Älvsborgs	5
Södermanlands	2	Skaraborgs	3
Östergötlands	3	Värmlands	3
Jönköpings	4	Örebro	3
Kronobergs	4	Västmanlands	3
Kalmar	4	Kopparbergs	4
Gotlands	1	Gävleborgs	5
Blekinge	2	Västernorrlands	5
Kristianstads	2	Jämtlands	5
Malmöhus	—	Västerbottens	8
Hallands	3	Norrbottens	8
	32		Summa antal 87

Kostnaden för förenämnda motorsprutor jämte den till varje spruta hörande utrustningen — 500 m. tryckslang med slangkärre, 2 grenrör, 3 strålrör, 10 slangbindor samt 20 slangremmar — har i medeltal uppgått till 7,260 kronor.

Därjämte ha till kommuner, som redan äga tillgång till motorsprutor, användbara till skogseldsläckning, men icke disponerat för ändamålet erforderlig brandslang, utdelats slang sålunda:

Rolfstorps socken, Hallands län	400 meter
Hållnäs socken, Uppsala län	400 »
Finspongs socken, Östergötlands län	400 »
För länsstyrelsens i Västernorrlands län räkning har reserverats	1,000 »
	Summa 2,200 meter.

De för inköp av tyngre eldsläckningsmateriel anvisade medlen ha sålunda förbrukats på följande sätt:

87 motorsprutor jämte utrustning	kronor 631,620
2,200 meter slang till motorsprutor	» 15,400
Medel reserverade till frakter m. m.	» 2,980
	Summa kronor 650,000.

Luftskyddsinspektionen har emellertid framhållit, att det hittills inköpta antalet sprutor icke vore tillfyllest utan att det enligt inspektionens mening erfordrades ytterligare sprutor, vilka — med ledning av från länsstyrelserna införskaffade uppgifter — syntes böra fördelas på följande sätt.

L ä n	Erforderligt antal ytterligare sprut-aggregat	L ä n	Erforderligt antal ytterligare sprut-aggregat
			Trpt 45
Stockholms	4	Göteborgs och Bohus	2
Uppsala	2	Älvsborgs	4
Södermanlands	3	Skaraborgs	2
Östergötlands	2	Värmlands	4
Jönköpings	5	Örebro	5
Kronobergs	4	Västmanlands	3
Kalmar	9	Kopparbergs	1
Gotlands	4	Gävleborgs	1
Blekinge	3	Västernorrlands	—
Kristianstads	2	Jämtlands	5
Malmöhus	2	Västerbottens	3
Hallands	5	Norrbottnens	1
	45		Summa antal 76

Beträffande det ytterligare antalet motorsprutor har inspektionen framhållit, att det funnes anledning antaga, att det skäpliga behovet borde uppskattas till 100 stycken. Kostnaderna för dessa sprutor i utrustat skick torde komma att belöpa sig till 7,600 kronor per spruta eller sålunda sammanlagt 760,000 kronor. Med anledning av från vissa länsstyrelser framställda önskemål har inspektionen föreslagit, att inspektionen bemyndigades att efter prövning i varje särskilt fall medgiva länsstyrelserna tillstånd att utbyta anskaffade motorvattenssprutor mot skumsprutor, vilka i inköp betingade ungefär samma pris som motorvattenssprutor.

Såsom motivering för äskandet av anslag för nu angivna ändamål redan å tilläggsstat för innevarande budgetår har luftskyddsinspektionen anfört följande.

Det har ursprungligen varit inspektionens avsikt, att riksplanen för brandtorn skulle utbyggas utan forcering för att erfarenheterna från det första byggnadsskedet beträffande brandtornens utförande och placering skulle kunna utnyttjas. Då emellertid dylika erfarenheter redan i stor utsträckning vunnits och med hänsyn till dels den synnerliga betydelse, som de redan uppförda tornen sislidna sommar visat sig äga ur skogsbevakningssynpunkt, och dels det utrikespolitiska läget anser inspektionen, att hela antalet brandtorn bör utbyggas redan till nästkommande skogsbrandperiod. Denna uppfattning understödjes kraftigt av skogsmän i ledande ställning. För att realisera detta önskemål är det dock nödvändigt, att vissa förarbeten utföras och viss materielanskaffning sker redan innevarande höst. Med de i förevarande skrivelse föreslagna åtgärderna torde riksplanen enligt inspektionens åsikt i allt väsentligt vara utbyggd.

Vad beträffar motorsprutorna har inspektionen med hänsyn till de allt större svårigheterna att erhålla materiel och tillbehör till desamma ävensom den stora efterfrågan på för skogseldsläckning lämpade sprutor ansett nödvändigt att äska de erforderliga anslagsmedlen redan under innevarande budgetår.

Skogsstyrelsen, som tillstyrkt bifall till luftskyddsinspektionens framställning, har i sitt remissutlåtande framhållit i huvudsak följande.

Vad först *brandtornen* beträffar vill skogsstyrelsen understryka angelägenheten av att en riksplan över observationsplatser för skogsbrandalarmering med det snaraste fullbordas. Härmed åsyftas ett hela landet omfattande bevakningssystem, som med minsta antal stationer genom rationellt utnyttjande av terrängen besitter erforderlig effektivitet för sitt ändamål. Huruvida den av luftskyddsinspektionen under medverkan av skogsbrandskyddskommittén uppgjorda, till ifrågavarande framställning fogade utbyggnadsplanen för brandtornsnätet i varje detalj motsvarar de anspråk, som ur nyssberörda synpunkt böra ställas på detsamma, undandraget sig för närvarande skogsstyrelsens närmare bedömande. Styrelsen har emellertid — i samband med utarbetandet av förslag till bestämmelser rörande statsbidrag till skogsvårdsstyrelsernas kostnader för skogsbrandbevakning — för detta syfte igångsatt en undersökning angående lämpligaste utformningen av bevakningsnätet. Såvitt styrelsen redan nu kunnat konstatera, lär luftskyddsinspektionens plan i det väsentliga vara godtagbar i här förevarande hänseende, i varje fall vad angår dess omfattning. Med hänsyn härtill har skogsstyrelsen ansett sig böra tillstyrka bifall till inspektionens framställning om ett anslag av 510,000 kronor till uppförande av brandtorn m. m. Till det eventuellt föreliggande behovet av ändringar eller kompletteringar i sagda plan har styrelsen för avsikt att återkomma i oförmälda samband.

Vidkommande därefter spørsmålet om inköp av *motorbrandsprutor* för skogseldsläckning har styrelsen funnit önskvärt att inhämta skogsvårdsstyrelsernas yttranden härom. Dessa äro i stort sett samstämmiga och gå ut på, att i trakter med gynnsamma vatten- och vägförhållanden motorsprutorna dokumenterat sig som ett mycket effektivt hjälpmedel vid bekämpande av bränder av hithörande slag. Inom de vägfattigare länen äro användningsmöjligheterna givetvis begränsade. Specialkonstruerade motorsprutor hava dock visat stor framkomlighet i obanad terräng, som icke varit alltför svår. Några längre transporter terrängledes kunna dock lämpligen icke företagas. Med hänsyn till motorsprutornas användbarhet och då de vid lämplig stationering även kunna nyttjas vid släckning av eld i byggnader tillstyrkes allmänt anskaffande av ytterligare motorsprutor. I något fall framhålles lämpligheten av att medel ställas till förfogande jämväl för anordnande av

vattencisterner m. m. Vidare understrykes angelägenheten av att sprutorna förses med tillräcklig slangutrustning — helst armerad slang — samt att de betjänas av kunnigt, vant folk ävensom underkastas behörig tillsyn och vård.

För egen del får skogsstyrelsen anföra, att någon mera omfattande och allsidig kännedom om motorsprutorna som hjälpmedel vid skogseldsläckning i landets stora skogstrakter ej torde föreligga. Oaktat begränsningen av de praktiska erfarenheterna synes det vara ådagalagt, att motorsprutorna måste tillmätas stort värde för skogsbrandväsendet, därest vissa förutsättningar uppfyllas. Sålunda påverkas deras användbarhet och effekt direkt av framkomstmöjligheterna samt tillgången på vatten och slangledningar. I överensstämmelse härmed vill skogsstyrelsen framhålla angelägenheten av att uppställningsplatser för sprutor, varom nu är fråga, väljas med beaktande av såväl nämnda förhållanden som att materielen bör kunna bliva till nytta jämväl vid släckning av eldsvådor i bebyggelse. Härutöver är det av vikt, att motorsprutorna handhavas av övat manskap och att de städse hållas i fullgott, bruksfärdigt skick. En utväg härför, som kan visa sig ändamålsenlig, synes erbjuda sig i ett samarbete med de frivilliga brandkårerna. I vissa fall borde materielen med fördel kunna stationeras hos och skötas av dylika brandkårer, redan befintliga eller för ändamålet bildade, som då böra svara för dess fortlöpande vård och underhåll. Eljest uppstår behov av att inom skogsbrandorganisationen utbilda särskild personal för skötseln av motorsprutorna samt att tillfredsställande ordna förvaring och underhåll. Det torde ankomma på skogsbrandmyndigheterna att tillse, att lämpliga åtgärder i förevarande hänseende bliva vidtagna. Med nu angivna utgångspunkter finner sig styrelsen kunna tillstyrka, att i enlighet med luftskyddsinspektionens äskande ett belopp av 760,000 kronor anvisas för inköp av motorsprutor, lämpade för skogseldsläckning.

I detta sammanhang har skogsstyrelsen velat i någon mån beröra ett spörsmål, som synes värt beaktande. Under de allra senaste åren har skogsbrandberedskapen på flera sätt blivit i avsevärd grad förstärkt. Den tekniska utvecklingen har vidare väckt förväntningar om fortsatta framsteg i fråga om hjälpmedel och metoder för bekämpandet av skogseldarna. Vid sådant förhållande framstår det för styrelsen som önskvärt, att under sakkunnig ledning provningar och försök komma till stånd i syfte att klarlägga de nya anordningarnas och materielens ändamålsenlighet och rationella utnyttjande ävensom att förbättringsarbetet på ifrågavarande område på lämpligt sätt befrämjas. Ehuru skogsstyrelsen icke är beredd att nu framlägga några direkta förslag rörande den här antydda verksamhetens närmare utformning, vill styrelsen för möjliggörande av densamma föreslå, att i någon utsträckning medel må antagas i anspråk av förevarande anslag för nu berörda uppgifter enligt av Kungl. Maj:t meddelade direktiv.

Statskontoret har med hänsyn till de hårt ansträngda statsfinanserna ställt sig tveksamt inför frågan, huruvida ett så betydande anslagsbelopp som det i ärendet vore fråga om, för närvarande skulle kunna ytterligare beviljas för omhandlade skyddsåtgärder utan att därigenom andra anslagsändamål av lika stor eller större angelägenhetsgrad bleve eftersatta. Under alla förhållanden torde enligt statskontorets uppfattning en reduktion av det till särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet äskade beloppet, 760,000 kronor, böra vidtagas, då det antal motorsprutaggregat, som med ledning av länsstyrelsernas uppgifter beräknats bliva erforderligt, endast uppginge till

76. Av vad luftskyddsinspektionen i sådant avseende anfört hade statskontoret nämligen icke blivit övertygat om nödvändigheten av att nu anskaffa ytterligare 24 dylika aggregat. Då kostnaden för inköp av förenämnda 76 motorsprutor med tillbehör och utrustning enligt den av inspektionen angivna beräkningsgrunden skulle belöpa sig till 577,600 kronor, ansåge statskontoret, att det för särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet begärda anslagsbeloppet borde nedsättas till 575,000 kronor.

Departements-
chefen.

Såsom framgår av vad i det föregående anförts har under de senast förflutna åren medelsanvisning i betydande omfattning skett för uppförande av brandtorn för skogsbrandbevakning samt för inköp av materiel för skogseldsläckning. Såsom underlag för de tidigare äskandena om anslag för förstnämnda ändamål har förelegat en riksplan för bevakandet av landets skogar, som uppgjorts av en år 1938 på initiativ av vissa försäkringsbolag samt svenska brandskyddsföreningen bildad skogsbrandskyddskommitté. Med anlitan av hittills anvisade medel ha 86 brandtorn uppförts.

Luftskyddsinspektionen har nu anmält, att inspektionen i samråd med skogsbrandskyddskommitténs sakkunniga reviderat och kompletterat nyss nämnda riksplan. Efter att ha underställt länsstyrelserna den reviderade planen har inspektionen hemställt om medelsanvisning med 510,000 kronor för uppförande av ytterligare 91 brandtorn. Med hänsyn till den betydelse de redan uppförda tornen sistlidna sommar visat sig äga för skogsbrandbevakningen samt angelägenheten av ett snabbt ordnande av skogsbrandskyddet anser inspektionen att hela antalet brandtorn bör utbyggas redan till nästkommande skogsbrandperiod. Skogsstyrelsen har understrukt betydelsen av att en riksplan över observationsplatser för skogsbrandalarmering med det snaraste fullbordas.

På grund av det anförda anser jag mig böra biträda det föreliggande förslaget om medelsanvisning för ifrågavarande ändamål å tilläggsstat för innevarande budgetår. Enär anläggningskostnaden för ett skogsbrandtorn av järn beräknas belöpa sig till 4,500 kronor, böra av det föreslagna anslaget även kunna bestridas vissa kostnader för telefonanläggningar, kartor, instrument, vaktbostäder och marklösen. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen tagit ståndpunkt i anslagsfrågan, besluta om den ändring av nuvarande riksplan, som vid närmare undersökning kan anses påkallad, ävensom meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets disposition. I detta sammanhang må erinras, att enligt beslut av årets riksdag särskilda medel ställts till förfogande för utanordnande till skogsvårdsstyrelserna av bidrag till kostnaderna för förefintliga brandtorns bevakning och underhåll.

Luftskyddsinspektionen har i sin föreliggande framställning redogjort för användningen av för inköp av tyngre eldsläckningsmateriel hittills anvisade medel, 650,000 kronor, samt framhållit, att utöver hittills inköpta 87 motorsprutor behov föreläge av ytterligare 100 motorsprutor jämte tillbehör och utrustning, motsvarande en kostnad av sammanlagt 760,000 kronor. Därvid

har inspektionen ägt tillgång till vissa från länsstyrelserna införskaffade uppgifter rörande det aktuella behovet av dylika sprutor. Skogsstyrelsen och de av denna myndighet hörda skogsvårdsstyrelserna ha jämväl allmänt tillstyrkt anskaffande av ytterligare motorsprutor.

Med hänsyn till den i ämnet förebragta utredningen vill jag tillstyrka medelsanvisning för ifrågavarande förstärkning av beredskapen på skogsbrandområdet. Dock kan jag i anslutning till vad statskontoret anfört icke förorda att för inköp av brandsprutor för närvarande äskas högre belopp än 575,000 kronor, motsvarande kostnaden för de av länsstyrelserna begärda 76 sprutorna. Hinder torde icke böra möta för luftskyddsinspektionen att efter prövning i varje särskilt fall lämna tillstånd för länsstyrelse till utbyte av motorvattensprutor mot motordrivna skumsprutor, vilka sistnämnda i inköp betingade ungefär samma pris som motorvattensprutor. Därest så befinnes önskvärdt, torde av ifrågavarande medel visst belopp få ställas till förfogande för anordnande av vattencisterner m. m. Med hänsyn till den betydande omfattning skogsbrandväsendet fått och då hittills endast begränsad erfarenhet vunnits rörande de nya anordningarnas och materielens ändamålsenlighet och rationella utnyttjande biträder jag skogsstyrelsens förslag att möjlighet bör beredas till utförande av viss provnings- och försöksverksamhet på förevarande område, åsyftande jämväl att främja den fortsatta utvecklingen i fråga om hjälpmedel och metoder för bekämpandet av skogseldarna. För ifrågavarande ändamål synes, enligt vad jag under hand inhämtat, ett belopp av högst 25,000 kronor böra ställas till förfogande. Vid bifall till vad jag nu förordnat skulle för innevarande budgetår för uppförande av brandtorn samt till inköp av tyngre eldsläckningsmateriel och viss försöksverksamhet behöva anvisas tillhoppa (510,000 + 575,000 + 25,000 =) 1,110,000 kronor. Sagda belopp torde böra anvisas i form av ett särskilt reservationsanslag, benämnt Skogsvård m. m.: Bidrag till uppförande av brandtorn m. m.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till *Skogsvård m. m.*:
Bidrag till uppförande av brandtorn m. m. anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 1,110,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Richard Jobson.

